

CHANGE

STICHTING STOOT &
AGENTS OF CHANGE

STARTUPZ, HANDREIKING

Ready for change

Elke dak- en thuisloze jongere is er één te veel. Hét motto van de staatssecretaris van VWS. Daar is stichting STOOT het roerend mee eens. Toch ziet STOOT de groep dak- en thuisloze jongeren in Groningen stad groeien. Deze dak- en thuisloze jongeren doen (vaak) niet mee aan de maatschappij. Veelal leven ze een geïsoleerd bestaan. Hebben een klein tot geen sociaal netwerk, kampen met schulden, verslavingen of erger. De stress die hun situatie met zich meebrengt is ongekend en maakt ze wanhopig.

STOOT helpt deze dak- en thuisloze jongeren graag bij het aanpakken van hun uitdagingen. Met het Startupz project wil STOOT deelnemers in een operationele setting echt mee laten doen. Dit gaat bij deelnemers resulteren in meer zelfvertrouwen, eigenwaarde en het gevoel er echt toe te doen.

Deze handreiking is opgesteld in het licht van ondersteuning bij de implementatie van een dergelijk sociaal initiatief binnen uw gemeente. De handreiking biedt praktische informatie, praktijkvoorbeelden en geeft een beeld van de Startupz werkwijze. Daarnaast biedt deze handreiking aanknopingspunten en inspiratie.

Inhoudsopgave

Introductie Startupz	4
Probleemschets	4
Stichting STOOT & Agents of Change	5
Startupz doelen	6
Startupz werkwijze	6
Kennismakingsgesprek	6
Mijn Positieve Gezondheid – Motiverende Gespreksvoering.....	6
Methode Design Thinking (wekelijks trainingsprogramma)	7
Werkveldbezoeken.....	9
Toeleiding naar werk of opleiding.....	9
Nazorg	9
Startupz praktijkvoorbeelden en succesfactoren	10
Louise - voor duurzaamheid	10
Ramon - tegen voedselverspilling	11
Succesfactoren	12
Startupz resultaten	12
Startupz uitdagingen en aanbevelingen	13
Startupz, niet voor iedereen!	13
Matchen van geschikte deelnemers	14
Indicaties / trajectgelden	15

Introductie Startupz

'Werken, dat is wat ik graag zou willen doen. Weet alleen niet of het mij gaat lukken. Vanwege mijn persoonlijke situatie en het ontbreken van diploma's en werkervaring is er waarschijnlijk geen werkgever die mij op dit moment gaat aannemen.'

Vergelijkbare teksten hoort STOOT vaker terugkomen onder "Groningse" dak- en thuisloze jongeren.

Juist voor deze doelgroep is Startupz ontwikkeld. We bieden individuele- en groepstrajecten met als doel dak- en thuisloze jongeren te helpen aan (betaald) werk, het opzetten van een eigen startup en/of het volgen van een opleiding.

Startupz is ontstaan door de werelden van opdrachtgevers en potentiële deelnemers zo dicht mogelijk bij elkaar te brengen. Verschillende inspiratie- en ontwikkelsessies met o.a. ervaringsdeskundigen heeft geresulteerd in het ontwikkelprogramma Startupz.

Binnen Startupz werken dak- en thuisloze jongeren volgens de methodiek Design Thinking aan de oplossing van een door hunzelf gekozen maatschappelijk vraagstuk. Door in contact te komen met opdrachtgevers, eindgebruikers, ontwikkelen van prototypes en deze in de praktijk te testen, ervaren en ontwikkelen deelnemers hun eigen talenten. Hierover volgt meer informatie bij Startupz werkwijze.

Probleemschets

Hebben wij als hulpverlening een correct beeld m.b.t. de omvang van de problematiek rondom dak- en thuisloze jongeren?

Op een mooie zomerdag in 2021 pakt Niels (projectleider, Startupz) in Groningen samen met zijn broertje een terrasje midden op de Grote Markt, het mag weer! Daar komt Bas aangelopen. Ze begroeten elkaar en maken een praatje. Nadat Bas is verdwenen vroeg zijn broertje aan Niels hoe hij Bas kent? Via zijn werk, geeft Niels aan. Nieuwe collega's? Ja, soort van. Bas doet mee aan het Startupz project waarbij jongeren toe geleid worden naar (betaald) werk of een opleiding. Nogmaals valt het Niels op hoe onzichtbaar de problematiek van dak- en thuisloze jongeren kan zijn!

Diezelfde Bas kan wellicht vannacht bij jouw burens op de bank slapen omdat hij vanwege omstandigheden, geen vaste woon- of verblijfplaats heeft. Lastig waarneembaar, zeker wanneer de persoon in kwestie goed gekleed door de binnenstad wandelt.

Toch zien we helaas steeds meer van deze "goed geklede" jongvolwassenen zonder thuis. Vanwege verschillende uitdagingen dreigen zij buiten de maatschappij te vallen. Weet u daadwerkelijk hoeveel dak- en thuisloze jongeren "woonachtig" zijn binnen uw gemeente? Hoe de gemeente voor hen klaarstaat? Hoe verschillende interventies hen in de praktijk helpen en of Startupz hierin een welkome aanvulling kan zijn?

Dat er iets moet gebeuren voor deze jongeren zien steeds meer partijen. Zo ook Kansfonds en het ministerie van VWS, die het noodzakelijk achten deze kwetsbare groep te omarmen en te helpen. Gezamenlijk hebben zij de call financiële bestaanszekerheid, persoonlijke ontwikkeling en scholing voor dak- en thuisloze jongeren geïnitieerd, vanuit het Actieprogramma dak- en thuisloze jongeren.

Stichting STOOT heeft vanuit deze call de kans gekregen te experimenteren met Startupz en hebben meerdere dak- en thuisloze jongeren vanuit het project geholpen aan een baan of opleiding. Middels deze handreiking geven wij graag inzicht hoe dit tot stand is gekomen.

Stichting STOOT & Agents of Change

Binnen Startupz werken STOOT en Agents of Change intensief samen. Beide partijen verzorgen de wekelijkse begeleiding van deelnemende jongeren. Hieronder geven wij een beschrijving wie we zijn, wat we doen en hoe de samenwerking tot stand is gekomen.

STOOT staat voor gelijke kansen. Er zijn te veel (jong)volwassenen die ongewild langs de zijlijn staan van de samenleving. We helpen deze groep graag met het vinden van aansluiting, als dit hun zelf even niet lukt. Dit doen we door te bewegen richting persoonlijke groei en een positief gezond leven. Door jongeren, voor jongeren en met jongeren wandelen we naar die stip op de horizon: 'hoe ziet een positief gezond leven er voor jou uit?' Ook en juist als het de deelnemer zelf even niet lukt.

Dit doet STOOT door actieve groeiprogramma's zoals Startupz aan te bieden aan jongvolwassenen op basis van de principes van Positive Health (IPH), waarbij gelijkwaardigheid voorop staat. Deelnemers bepalen zelf hun definitie van positieve gezondheid en worden daarbij geholpen door STOOT middels motiverende gespreksvoering.

Agents of Change staat voor Attitude Affects Outcome. Datgene waar ze in geloven weten zij te uiten in houding, mindset en gedrag. Transformeren behoefte tot actie. Agents of Change weten binnen een organisatie, team of het individu het ondernemende gedrag te stimuleren. Ze vergroten het eigenaarschap over vraagstukken en weten de weg te faciliteren van "grote dromen" naar kleine haalbare succes stappen.

STOOT heeft bij de opening van deze call een ander (vergelijkbaar) initiatief ingediend. Hiervoor had het Agents of Change benaderd om een coachende en adviserende rol richting STOOT aan te nemen. Vanwege Covid-19 was dit project niet haalbaar om uit te voeren. In samenspraak kwamen STOOT en Agents of Change uit op Startupz. Gezien de expertise van Agents of Change in het begeleiden van mensen gekoppeld aan de methode Design Thinking is besloten dit project gezamenlijk uit te voeren.

Startupz doelen

Hieronder volgt een beschrijving welke doelen we met Startupz nastreven.

Deelnemers ontwikkelen meer zelfkennis en krijgen meer zelfvertrouwen. Ze kunnen hun tijd zinvoller indelen en besteden door een mooie bijdrage te leveren aan de maatschappij en geaccepteerd te worden: Learning bij doing. Ze vinden hun weg naar de arbeidsmarkt of een opleiding en kunnen in hun eigen levensonderhoud voorzien.

Daarom zijn we in Groningen het project Startupz gestart. Een kleinschalig en warm initiatief waarin betrokken zorgpartijen zich verenigen om gemotiveerde dak- en thuisloze jongeren te helpen aan persoonlijke ontwikkeling en het vinden van een baan of eventueel een opleiding. Het programma richt zich hiermee op de uitgangspunten financiële bestaanszekerheid en persoonlijke ontwikkeling (Actieprogramma dak en thuisloze jongeren 2019-2021) van zwerfjongeren in Groningen. De jongeren die meedoen aan het proefveld zijn dak- en thuisloze jongeren tussen de 18 t/m 24 jaar (met uitloop naar 35 jaar) en verblijvend in de gemeente Groningen.

De jongeren zijn gemotiveerd om zelf de regie te nemen over hun financiën en persoonlijke ontwikkeling. Door problemen op verschillende leefgebieden, zijn ze in het verleden om dezelfde redenen afgehaakt. Hierdoor zijn deelnemers op dit moment nog onvoldoende gekwalificeerd en hebben extra ondersteuning nodig. Met onze Startupz aanpak willen STOOT en Agents of Change dit doorbreken door met jongeren zelf in actie te komen. Deelnemers zijn deeleigenaar van het Startupz project en krijgen zelf de regie over de invulling van hun persoonlijke ontwikkeling en het vinden van passend werk en of scholing.

Startupz werkwijze

De bedoeling is dat er een veranderwens bij jongeren op gang komt en dat zij zich daar eigenaar van voelen.

Kennismakingsgesprek

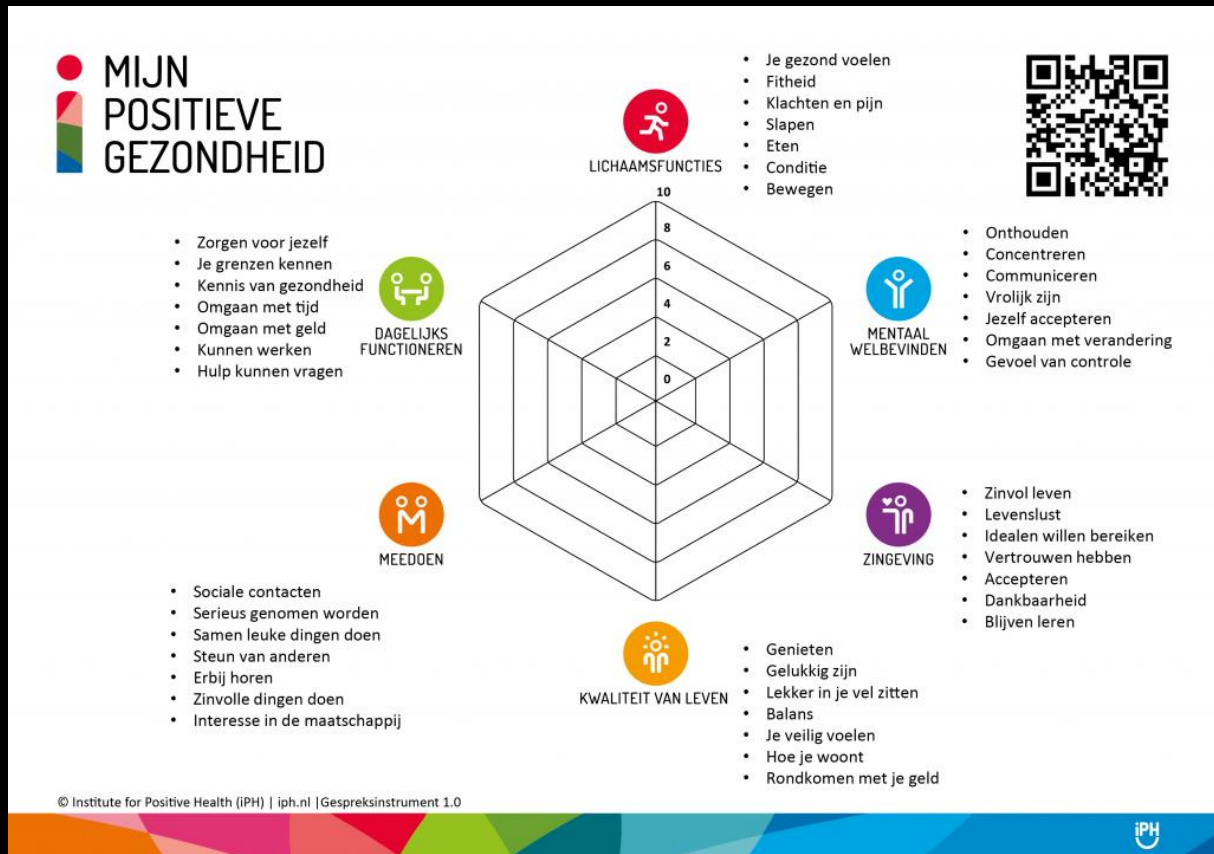
Deelnemers kunnen te allen tijde instormen binnen Startupz. Voorafgaand aan het eerste moment van deelname heeft er dan wel een kennismakingsgesprek plaatsgevonden. Hierin wordt door de deelnemer i.c.m. begeleider een veranderwens en drie bijbehorende procesdoelen opgesteld en vastgelegd in een begeleidingsplan. Deze procesdoelen en veranderwensen worden iedere acht weken individueel geëvalueerd en waar nodig aangepast en of aangevuld met nieuwe doelen.

Mijn Positieve Gezondheid – Motiverende Gespreksvoering

STOOT ondersteunt jongvolwassenen volgens de basisbeginselen van Mijn Positieve Gezondheid. Dit concept gaat uit van een bredere kijk op het begrip gezondheid. Gezond zijn is namelijk meer dan 'niet ziek zijn'. Aansluitend hierop coachen we deelnemers d.m.v. motiverende gespreksvoering. Deze methodiek zorgt ervoor dat de deelnemer zelf regisseur is van zijn of haar positieve gezondheid en de vrijheid ervaart om te merken aan een persoonlijke ontwikkeling die bij hem of haar past. 'Kun je iets benoemen uit het verleden

waarbij je op dit punt wel succes hebt ervaren?’ Of ‘hoe zou je je veilig kunnen voelen om zelf het gesprek aan te gaan met je teamgenoot?’ Naast positieve gezondheid zetten we motiverende gespreksvoering in om jongeren zelf aan te sporen tot het kiezen van te bewandelen paden.

Deelnemers scoren hun eigen gezondheid iedere zes weken door het spinnenweb van Mijn Positieve Gezondheid in te vullen. Hiermee wordt bewustwording gecreëerd en geeft een aanzet tot handelen. De uitkomsten hiervan worden gebundeld en eens per 12 weken met elkaar besproken.

Methode Design Thinking (wekelijks trainingsprogramma)

Binnen Startupz wordt de methode Design Thinking gehanteerd. Een term die je steeds vaker hoort maar wat is het eigenlijk? Het is een probleem oplossen zoals een designer dat doet. Er zijn veel problemen in deze wereld die we zouden willen oplossen. Denk bijvoorbeeld aan het klimaat of vuilnis op straat. Hoe lossen we dit op? De meeste mensen willen een probleem oplossen door in te zoomen. Waarom werkt het niet? Is het kapot? Heeft iemand iets verkeerd gedaan? Je zoomt steeds verder in om de oorzaak te vinden. Alleen zijn sommige problemen complex en dan werkt dit niet zo goed. Bijvoorbeeld omdat we verschillende belangen hebben. We bekijken de wereld allemaal door onze eigen gekleurde bril. Design Thinking is een andere manier om problemen op te lossen. In plaats van inzoomen, zoom je uit. Je kijkt naar een bredere context en bekijkt de situatie uit meerdere gezichtspunten. Hoe zou de eindgebruiker ernaar kijken? De opdrachtgever of bijvoorbeeld de gemeente. Of wat als we het probleem nu eens helemaal omdraaien? Elk perspectief biedt een ander frame, een andere manier van kijken. In elk frame zie je andere problemen. Daarvoor bedenk je andere

oplossingen. Van tevoren weet je niet welk frame het beste is en daarom moet je ze verkennen. Dan zoom je in kijkt wat het grootste probleem is en bedenkt oplossingen. Dankzij de verschillende frames krijg je een tsunami aan ideeën. De één nog verrassender dan de ander. En soms ontdek je kansen! Mogelijkheden waar nog helemaal niemand aan gedacht heeft maar precies datgene is waar we naar op zoek waren. Dat wisten we alleen nog niet, je zoekt dus niet naar oorzaken van het probleem maar naar mogelijkheden en kansen. Die vertaal je naar prototypes. De beste presenteer je aan opdrachtgevers, coaches of eindgebruikers. Die vertellen wat ze waardevol vinden of juist niet en tussen die ideeën zit eigenlijk altijd wel één die iedereen verrast. Zo creëer je iets waar niemand aan heeft gedacht, maar nu het er is, precies is wat ze willen.

De vijf fasen van Design Thinking:

De maatschappij kent een behoorlijke uitdaging m.b.t. dak- en thuisloze jongeren. Echter kunnen maatschappelijke uitdagingen deze jongeren ook helpen in de zoektocht naar een geschikte baan of opleiding.

Daarom kiezen de deelnemers individueel of gezamenlijk een maatschappelijke uitdaging of vraagstuk. Aan de hand van de methode Design Thinking gaan ze op zoek naar dé oplossing. In deze zoektocht worden ze begeleid en gecoacht. Leiden we deelnemers op tot Agent(s) of Change. Houden we evaluatiegesprekken en voorzien wij ze van sollicitatietrainingen. Stap voor stap komen we verder in het proces waardoor (re)integratie binnen de maatschappij eenvoudiger gaat worden.

Werkveldbezoeken

Maandelijks bezoeken de Startupz deelnemers bedrijven die hen aanspreken. Ze krijgen vanuit het bedrijf een rondleiding en kunnen vragen stellen aan desbetreffende ondernemers. Maandelijks geven de deelnemers hun voorkeuren m.b.t. branches door aan de Startupz begeleiders of benaderen zelf ondernemers om een werkveldbezoek in te plannen.

Toeleiding naar werk of opleiding

Startupz verzorgt gerichte sollicitatietrainingen voor haar deelnemers. Daarnaast bieden wij de mogelijkheid om als coach/bemiddelaar het sollicitatietraject van een deelnemer op te starten.

Nazorg

De nazorg. Bij positieve uitstroom wellicht het meest van belang. Deelnemers hebben immers een band met STOOT en Agents of Change opgebouwd in het afgelopen projectjaar. Een nieuwe (werk)situatie kan als spannend ervaren worden. Daarom vinden STOOT en Agents of Change het van belang ook in de eerste periode na het project contacten te onderhouden met haar oud deelnemers. Vanuit de praktijk merken wij dat deelnemers dit ook als fijn ervaren. Mochten oud deelnemers tegen bepaalde zaken aanlopen is het fijn dat ze hun vragen en of onzekerheden bij een bekende kunnen neerleggen. STOOT en Agents of Change nemen deze taak bij al hun projecten op zich, zo ook bij Startupz. In de praktijk zullen STOOT en Agents of Change de deelnemers in een periode van drie maanden nog een aantal keren zien. Voorafgaand aan deze momenten zal de deelnemer Mijn Positieve Gezondheid hebben ingevuld, waarna een gesprek volgt.

Projectverloop deelnemer

Opstartfase

14 dagen voorafgaand aan de start van Fase 1

Potentiele deelnemers worden uitgenodigd voor een intakegesprek
Deelnemers worden aangenomen bij Startupz
0-meting a.d.h.v. Mijn Positieve gezondheid

Fase 1

0 t/m 12 weken Startupz

Deelnemers geven antwoord op: Wie ben ik? Wat wil ik? Hoe ga ik dit bereiken?
Deelnemers nemen deel aan twee interne trainingsdagen per week
Tijdens deze trainingsdagen worden onderstaande thema's behandeld:
*Afspraken maken en naleven (door deelnemers zelf bedacht)
*Sociale vaardigheden
*Functioneren in groepen
*Organiseren en plannen
*Project financiën versus persoonlijke financiën
*Startupz werkmethode
*Werkveldbezoeken
*Sollicitatie trainingen
Tussentijdse evaluatie en ontwikkelgesprek a.d.h.v. Mijn Positieve Gezondheid

13 t/m 24 weken Startupz

Fase 2 Mijn Positieve gezondheid opnieuw invullen
Deelnemers nemen deel aan wekelijkse trainingsmomenten
Tijdens deze trainingdagen worden onderstaande thema's behandeld:
*Sociale vaardigheden
*Functioneren in groepen
*Organiseren en plannen
*Project financiën versus persoonlijke financiën
*Startupz werkmethodek
*Werkveldbezoeken
*Sollicitatie trainingen
Tussentijdse evaluatie en ontwikkelgesprek a.d.h.v. Mijn Positieve Gezondheid

Fase 3 **25 t/m 48 weken Startupz**
Mijn Positieve gezondheid opnieuw invullen
Deelnemers nemen deel aan wekelijkse trainingsmomenten
Tijdens deze trainingdagen worden onderstaande thema's behandeld:
*Sociale vaardigheden
*Functioneren in groepen
*Organiseren en plannen
*Project financiën versus persoonlijke financiën
*Startupz werkmethodek
*Sollicitatie trainingen
Deelnemers worden door begeleider begeleidt in het vinden van een (betaalde) baan
Eindevaluatie en ontwikkelgesprek a.d.h.v. Mijn Positieve Gezondheid (eindmeting)

Nazorgfase **Na 48 weken Startupz**
Na 48 weken Startupz stopt het programma. We streven ernaar dat het contact tussen deelnemer, eventuele vrijwilliger en Startupz blijft bestaan. Na 48 weken blijft STOOT beschikbaar als klankbord voor de oud deelnemers. Voor de oud deelnemers bestaat de mogelijkheid om als vrijwilliger gekoppeld te worden aan een nieuwe deelnemer.

Startupz praktijkvoorbeelden en succesfactoren

Voordat verder word ingezoomd op de succesfactoren volgen hieronder praktijkvoorbeelden van (oud) Startupz deelnemers Louise en Ramon. Op deze manier schetsen zij een beeld wat ze in hun periode bij Startupz hebben gedaan en bereikt.

Louise - voor duurzaamheid

Louise was vroeger als kleine meid vaak bij haar oma. Naast een heerlijk kopje thee kreeg ze van oma ook "les" in kleding naaien. "Die kapotte broek krijgt met deze knielap gewoon een tweede leven, zonde om nu al van de hand te doen", aldus oma.

Was het bij jou bekend dat er tegenwoordig hele partijen kleding "gewoon" verbrand worden wanneer het ons niet past? Online winkelen met gratis retourneren blijkt niet bepaald duurzaam. Wanneer de geretourneerde kleding de (her)keuring niet haalt wordt het vernietigd middels verbranding of het belandt na opnieuw inpakken in outlets of gaat het via opkopers

de wereld over. Niet echt bevorderlijk voor het milieu dat dubbel inpakken of verbranden van kleding!

Louise komt zelf uit een gezin met een lage sociale economische status. Ze weet als geen ander dat het voor gezinnen in deze zelfde situatie lastig kan zijn om steeds “nieuwe” kleding te kopen. Daarom zoekt ze de samenwerkingen met bedrijven die te maken hebben met deze constructie van geretourneerde kleding. Deze kleding lapt ze op zodat gezinnen/personen die financiële uitdagingen kennen voor een gereduceerd tarief “nieuwe” kleding kunnen kopen. Ook repareert ze kledingstukken die nog een leven voor zich hebben maar een beetje liefde kunnen gebruiken.

Op deze manier draagt ze bij een duurzamere wereld, doet ze werkervaring op en biedt ze mensen met een kleinere portemonnee een extra optie om aan nieuwe kleding te komen.

Quote Louise - ‘Ik ben natuurlijk al een tijdje bezig met mijn naaiatelier maar vind het gewoon fijn om met Startupz een plek te hebben waarin ik een professionaliseringsslag kan maken en proberen hiervan te gaan leven.’

Ramon - tegen voedselverspilling

(Oud brood- en banketbakker) Ramon heeft een roerige tijd achter de rug en dan doelen we niet op het roeren in de potten en pannen. De afgelopen jaren heeft hij bij meerdere zorginstellingen moeten aankloppen. Hier heeft hij aan zichzelf kunnen werken maar constateerde ook dat deze instellingen ook een ontwikkeling konden doormaken. Ramon is opgeleid als bakker en heeft een passie om eten te bereiden. Het viel hem op hoeveel voedselverspilling er was binnen deze instellingen. “En dat terwijl er zoveel mensen van een voedselbank afhankelijk zijn, schandalig!” Tijd voor verandering.

Zijn concept tijdens Startupz? Eurobroodjes. Hij vond verschillende partijen die hun ingrediënten aan hem doneerden, wanneer ze deze niet meer konden verkopen. Van deze ingrediënten creëerde hij overheerlijke belegde broodjes voor de minima. Voor een kleine bijdrage maakte Ramon het ook voor deze groep mogelijk zich vaker op een luxere lunch te trakteren.

Op deze manier leerde hij o.a. (weer) contacten leggen, onderhandelen, verkopen en ontwikkelt hij zich volop. Op dit moment is Ramon uitgestroomd bij Startupz omdat hij volledig aan het werk is bij een werkgever. Wellicht wordt zijn droom; een eigen lunchroom ooit werkelijkheid wordt.

Quote Ramon – ‘Nu ik weer 40 uur per week aan het werk ben moet die lunchroom nog maar even op zich laten wachten. Nu eerst verder aan mezelf werken en wat ik nu heb weten vast te houden. Ik ben blij dat ik vanuit Startupz mijn werk carrière weer heb opgepakt.’

Startupz projectschets gemaakt door deelnemer:

Succesfactoren

Tijdens evaluatiegesprekken met verschillende deelnemers waaronder Louise en Ramon komen de volgende punten naar voren waarom Startupz aansluit op hun wensen en bijdraagt aan persoonlijke groei:

- ≡ Startupz biedt weekstructuur
- ≡ Startupz deelnemers stellen persoonlijke doelen en werken hier bewust aan
- ≡ Startupz houdt focus op persoonlijk groeiproces
- ≡ Startupz werkt vraaggericht
- ≡ Startupz deelnemers voelen zich serieus genomen
- ≡ Startupz maakt persoonlijke groei inzichtelijk voor deelnemers

Afzonderlijk van elkaar geeft het merendeel van de deelnemers aan dat deze punten hebben bijgedragen in hun proces richting persoonlijke groei en het aansluiting vinden bij een werk- of opleidingssituatie.

Startupz resultaten

Bij de start van het programma waren we zoekende. De gehele Covid-19 periode en bijbehorende maatregelen maakten de start van het programma er niet makkelijker op. Geschikte deelnemers vinden was lastiger dan verwacht. De eerste succesverhalen delen in

het Groningse zorglandschap heeft uiteindelijk geresulteerd in mooie resultaten qua (bereikte) deelnemers en hun persoonlijke ontwikkelingen. Wel is er door het projectteam in overleg met ministerie VWS en Kansfonds besloten de Startupz looptijd te verlengen met 6 maanden. Hieronder volgend de projectresultaten tot dusver:

Bereik: 42 jongvolwassenen

Met deze jongvolwassenen is contact gelegd om ze te informeren over Startupz. Binnen deze groep werd na een kennismakingsgesprek/enkele weken van deelname geconstateerd dat de persoonlijke problemen bij het overgrote deel, te groot waren om deel te nemen. Wel waren zij enthousiast over Startupz maar wisten op dat moment niet langdurig aan te haken. Wel hebben enkelingen zich vanuit deze groep in een later stadium aangemeld om het volledige traject te volgen.

Deelnemers: 26 jongvolwassenen

Deze groep deelnemers heeft meer dan 12 weken deelgenomen aan Startupz. In de tweede fase van het programma hebben ze vanwege verschillende redenen zowel positief als negatief het project verlaten. Hierbij kan gedacht worden aan terugval, nieuwe woonplek buiten Groningen en/of positieve uitstroom richting werk of opleiding.

Agents of Change: 17 jongvolwassenen

Deze groep deelnemers heeft het volledige programma doorlopen en zijn positief uitgestroomd of nog steeds actief binnen het traject. Vanuit de Mijn Positieve Gezondheid evaluaties, komt naar voren dat deze deelnemers gegroeid zijn op gebied van:

- ≡ Vergroten van zelfregie
- ≡ Vergroten van eigenwaarde
- ≡ Leren werken in groepsverband
- ≡ Leren organiseren en plannen
- ≡ Sociale vaardigheden oefenen
- ≡ Werken in een weekstructuur

In onze Startupz 1-meting geven een drietal deelnemers in gesprek met hun begeleider aan, wat het project hen heeft gebracht. Ter onderbouwing van de resultaten is de 1-meting hier te bekijken.

Startupz uitdagingen en aanbevelingen

Startupz, niet voor iedereen!

We benoemden het heldere motto van de staatssecretaris van VWS al eerder in deze handreiking. "Elke dak- en thuisloze jongere is er één te veel" Vanuit Stichting STOOT delen wij deze gedachtegang. Echter zijn wij er gaandeweg achter gekomen niet iedere dak- en thuisloze jongere te kunnen helpen.

van Dale's definitie over dakloos, iemand zonder dak. Vrij helder toch? De definities rondom dakloosheid lopen echter enorm uiteen. Stichting Zwerfjongeren Nederland (SZN) komt met een heldere definitie:

Feitelijk dakloos

Feitelijk dakloos is een jongere die geen eigen woonruimte heeft en daar ook geen uitzicht op heeft. Hij overnacht ofwel in de buitenlucht, in een noodopvang, of tijdelijk bij vrienden of familie.

Residentieel dakloos

Een jongere zonder eigen woonruimte, die zelfstandig (dus niet met een ouder) ingeschreven staat bij een instelling voor maatschappelijke opvang, zoals zwerfjongerenpensions en nachtopvang, noemen we residentieel dakloos. Hij valt daarmee volgens de definitie onder de noemer zwerfjongeren. Maatschappelijke opvang biedt namelijk geen stabiele leefomgeving voor jongeren.

Bron: <https://zwerfjongeren.nl/zwerfjongeren-in-nederl-and-een-heldere-definitie/>

Uit ervaring weten wij dat het niet realistisch is om feitelijk daklozen te bedienen binnen een traject als Startupz. Dit omdat deze jongeren in de overlevingsstand staan. Jongeren die onder deze groep vallen richten hun focus veelal op; het vinden van een (vaste) woon- verblijfruimte, ervoor zorgen dat ze geen last zijn voor de mensen bij wie ze overnachten en zichzelf te voorzien van middelen die ze (eventueel) gebruiken om hun problemen en of gevoelens te onderdrukken. Het ontbeert hun dus aan een veilige en rustige basis om met volledige overgave te werken richting een baan.

Binnen de noemer residentieel dakloos zijn verschillende gradaties m.b.t. de persoonlijke situatie van een persoon te benoemen. Startupz is een ideaal traject voor jongeren vallend binnen deze categorie, die een veranderwens hebben omtrent hun opleiding of werk situatie maar hier de komende 6 tot 12 maanden nog ondersteuning bij kunnen en willen gebruiken.

Matchen van geschikte deelnemers

Onder het kopje "Startupz niet voor iedereen" staat al beschreven dat het traject voor een selecte groep uit de noemer dak- en thuisloos geschikt is. Een deelnemer moet eraan toe zijn om een vervolgstap richting werk te kunnen nemen. Problematieken en persoonlijke uitdagingen moeten niet (meer) de overhand vormen in iemands leven. We zien meerdere deelnemers die in hun eindfase qua zorg verkeren, succesvol zijn binnen Startupz. Hoe groot deze (selecte)groep potentiële deelnemers binnen Groningen is, is voor ons lastig in te schatten.

Ook moet de deelnemer bewust zijn en ervoor open staan dat de stabiliteit m.b.t. zijn of haar inkomen (uitkering) hoogstwaarschijnlijk zal veranderen. Dit omdat men gaat starten met werkzaamheden waarbij nieuwe inkomsten gegenereerd kunnen worden. Dit brengt vaak onrust met zich mee m.b.t. de uitkeringssituatie.

Deelnemers nemen geen deel aan traject vanwege wet- en regelgeving m.b.t. uitkeringen en bijverdiensten

Hieronder volgt een praktijkvoorbeeld:

Rico laat studenten en docenten van de kunstacademie Minerva versteld staan van zijn kunnen. Een echte studiebol kun je hem niet noemen. O.a. daarom is hij nooit aan de kunstacademie begonnen. Zijn werk zou hier volgens kenners echter prima passen. Graag zou hij een cursus tatoeëren willen volgen omdat hij hier zijn werk van zou willen maken. Hij zit al jaren in de bijstand. Zijn eigenwaarde heeft hier een behoorlijke deuk van opgelopen. Geld sparen gaat lastig tot niet waardoor hij zelf zijn cursus niet kan bekostigen. “Handje ophouden, echt niet!” Binnen Startupz heeft hij meerdere opdrachten uitgevoerd waar hij inkomsten mee had kunnen genereren. Echter is bijverdienen met een uitkering niet direct lonend. Vaak levert het deelnemers alleen maar extra stress op, omdat ze gekort worden op hun uitkering. Jammer, want hij had prima zijn eigen cursus bij elkaar kunnen verdienen en nu blijft hij hangen waar hij is. Veilig in de uitkering.

Indicaties/ trajectgelden

Het Startupz aanbod valt tussen bestaande zorg- en werktrajecten in. M.b.t. indicaties wordt er geopereerd in grijs gebied. Is het een dagbestedings- of (naar) werktraject? In onze ogen valt of staat dit met de ontwikkeldoelen en persoonlijke situatie van de deelnemers. Wij hanteren daarom drie categorieën:

- 1: WMO dagbesteding – groepsbegeleiding
- 2: Werk Participatie & Inkomen
- 3: WW-uitkering

De uitdaging die hierin ontstaat is dat de verschillende instanties die de trajectkosten betalen naar elkaar wijzen wie verantwoordelijk is de kosten op zich te nemen.

Uiteindelijk hebben wij besloten focus aan te brengen op één categorie namelijk WMO dagbesteding. Dit vanwege het feit dat veruit de meeste Startupz deelnemers binnen deze noemer vallen en STOOT hier alle contractuele afspraken met samenwerkingspartners had liggen. Wij blijven echter van mening dat dit project geschikt is voor alle drie de categorieën.